

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Глійчук Л.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ВИЩОЇ ШКОЛИ

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє модернізувати, технологізувати та підвищити ефективність навчання особистості. Важливим напрямом оптимізації навчального процесу у вищих закладах освіти України є пошук інноваційних підходів до організації педагогічної взаємодії у системі стосунків «викладач – студент». Необхідною передумовою вирішення означеного завдання виступає інноваційна діяльність освітнього закладу, яка спрямована на досягнення якості освіти, оновлення змісту навчання і виховання майбутніх фахівців, використання у навчальному процесі вищої школи сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Одним із шляхів підвищення якості освіти є впровадження у навчальний процес закладів освіти дистанційного навчання. Дана технологія навчання здійснюється за допомогою сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій у реальному часі (чат, відеозв'язок, телефон тощо), або асинхронно (телеконференція, електронна пошта тощо), а педагогічна взаємодія і пересилання відповідного навчально-методичного забезпечення відбуваються за допомогою сучасних інформаційних засобів [6, с. 79].

Дистанційне навчання є універсальною формою навчання, яке використовує традиційні педагогічні, нові інформаційні та телекомунікаційні технології. Головною його метою є надання однакових освітніх можливостей населенню у будь-яких районах країни за допомогою інформаційних і телекомунікаційних засобів, а також підвищення якісного рівня освіти за рахунок більш активного використання наукового та освітнього потенціалу університетів, академій, інститутів, наукових центрів й інших установ [7, с. 22].

Дистанційне навчання у вищій школі дозволяє забезпечувати високий рівень інтерактивності навчання, що є одним із основних показників якості підготовки майбутніх фахівців. Будучи цілеспрямованим процесом взаємодії між собою всіх суб'єктів навчання, незалежно від їх розташування в просторі й часі, дистанційне навчання у системі вищої освіти виконує такі завдання:

– формування кожного студента як суб'єкта учіння, який усвідомлює свої потреби, мету та завдання навчально-пізнавальної діяльності, планує її зміст, здатний до самоорганізації у розподілі навчальних дій у часі та самоконтролю в процесі виконання, вміє відбирати матеріали та користуватися ними, сам визначає способи та прийоми професійної підготовки, усвідомлює результати своєї діяльності, а також має свій індивідуальний стиль мислення;

– становлення рефлексивних умінь та навичок студентів у процесі професійної підготовки як усвідомлення, розуміння, самопізнання і самооцінка ними власних досягнень, глибоке переосмислення своїх невдач, що сприяє формуванню відповідальності за результати навчання;

– посилення навчальної мотивації та становлення особистості, здатної до адаптації щодо нових соціально-економічних умов ринку праці;

– стимулювання інтелектуальної активності студентів, становлення гуманної, творчої, активної, відповідальної й ініціативної особистості, яка б гармонійно поєднувала в собі духовний, психічний, інтелектуальний та інформаційний розвиток [2, с. 38-39].

Ефективне втілення у навчальний процес ВНЗ системи дистанційного навчання можливе за дотримання наступних принципів побудови дистанційної технології навчання: принцип пріоритетності психолого-педагогічних, соціальних та санітарно-гігієнічних підходів; принцип модульного підходу до відбору та конструювання змісту дистанційного навчання, його програмно-методичного забезпечення та організації навчального процесу; принцип максимально можливої інтеграції змісту дистанційного навчання; принцип формування інформаційного середовища відповідно до цілей, завдань та моделей дистанційного навчання; принцип підготовленості особистості до дистанційного навчання; принцип активного зворотного зв'язку [5].

Дистанційне навчання у системі професійної підготовки майбутніх спеціалістів має ряд особливостей, серед яких:

- гнучкість – студенти, які навчаються за дистанційною формою навчання, як правило, не відвідують регулярних занять, а працюють у зручний для себе час у зручному місці та зручному темпі; кожний може вчитися стільки, скільки йому особисто необхідно для засвоєння;

- модульність – кожна окрема дисципліна або ряд дисциплін, які засвоєні студентами, створюють цілісне уявлення про визначену предметну галузь; це дозволяє з переліку навчальних дисциплін формувати навчальний план, який відповідає індивідуальним або навчальним потребам;

- паралельність – навчання може здійснюватися у процесі поєднання професійної діяльності з навчанням або одночасне навчання у двох закладах;

- віддаленість – відстань від місця знаходження того, хто навчається, до навчального закладу не є перешкодою для ефективного освітнього процесу;

- асинхронність – у процесі навчання і той, хто навчає, і той, хто навчається, можуть реалізовувати технологію навчання й учіння незалежно від часу, тобто по зручному для кожного розкладу і в зручному темпі;

▪ масовість – кількість учасників дистанційної форми навчання не є критичним параметром; вони мають доступ до багатьох джерел навчальної інформації, а також можуть спілкуватися один з одним і з викладачем через засоби зв'язку або за допомогою інших засобів інформаційних технологій;

▪ рентабельність – під цією особливістю розуміється економічна ефективність дистанційного навчання [4, с. 95].

Сучасні комп'ютерні телекомунікації здатні забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації іноді ефективніше, ніж традиційні засоби навчання. Нові електронні технології, такі як інтерактивні диски, електронні дошки оголошень, мультимедійний гіпертекст, доступні через глобальну мережу Інтернет, не тільки можуть забезпечити активне залучення студента в навчальний процес, а й дозволяють керувати цим процесом на відміну від більшості традиційних навчальних середовищ. Інтеграція звуку, рухомого зображення і тексту створює нове, надзвичайно багате за своїми можливостями навчальне середовище, з розвитком якого збільшується і ступінь залучення студента в процес навчання. Інтерактивні можливості програм і систем доставки інформації, що використовуються в системі дистанційного навчання, дозволяють налагодити і навіть стимулювати зворотний зв'язок, забезпечити діалог і постійну підтримку, які не можливі в більшості традиційних систем навчання [3].

Вищезазначене диктує необхідність забезпечення системної, цілеспрямованої, комплексної та ефективної системи підготовки викладача до здійснення дистанційного навчання, яка повинна поєднувати наступні напрями підготовленості викладача:

- організаційний (формує вміння здійснювати організацію своєї діяльності в галузі дистанційного навчання);

- навчально-методичний (сприяє підготовці до створення дистанційного курсу з обраної дисципліни та здійснення навчального процесу з використання технологій дистанційного навчання);

- інформаційно-комунікаційний (формує вміння використовувати технології дистанційного навчання при викладанні дисципліни: вміння створювати інформаційні ресурси в електронному віртуальному середовищі, спілкуватись за допомогою мережі Інтернет);

- нормативно-правовий (формує знання та вміння використовувати у своїй діяльності нормативно-регулюючі документи системи дистанційного навчання всіх рівнів затвердження);

- психолого-педагогічний (сприяє формуванню психолого-педагогічних умінь викладачів, зумовлених специфікою дистанційного навчання) [1].

Отже, впровадження у навчальний процес технологій дистанційного навчання передбачає ретельне планування діяльності викладача і студентів, чітке визначення завдань і цілей навчання, забезпечення слухачів навчально-методичними матеріалами, доступом до інформаційних ресурсів мережі Інтернет. Становлення, розвиток та застосування технологій дистанційного навчання відкриває великі перспективи для забезпечення якості та оновлення змісту підготовки майбутніх фахівців в умовах вищої школи України.

Список використаних джерел:

1. Бодненко Д. М. Підготовка викладачів вищого навчального закладу до здійснення дистанційного навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Д. М. Бодненко. – К., 2008. – 20 с.
2. Долинський Є. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх перекладачів у процесі дистанційного навчання : дис... канд. пед наук : 13.00.04 / Є. В. Долинський. – Тернопіль, 2011. – 254 с.
3. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения / И. М. Ибрагимов. – М. : Академия, 2005. – 336 с.
4. Мачинська Н. І. Дистанційне навчання – новітня технологія підготовки фахівців у вищому навчальному закладі / Н. І. Мачинська, М. Я. Нагірняк // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / за ред. М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало. – Львів : ЛДУ БЖД, 2009. – Ч. 1. – С. 93-97.
5. Олійник В. В. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти і навчання : організаційно-педагогічне дослідження / В. В. Олійник. – К. : ЦППО, 2001. – 36 с.
6. Сисоєва С. О. Проблеми дистанційного навчання : педагогічний аспект / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта : теорія і практика. – 2003. – Вип. III-IV. – С. 78-87.
7. Стефаненко П. В. Теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / П. В. Стефаненко. – К., 2002. – 48 с.

Лукащук І.М.

аспірант кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки,

Хмельницький національний університет;

викладач хімії,

Рівненський базовий медичний коледж

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

З появою інформаційно-комунікаційних технологій у значній мірі змінилися взаємовідносини членів суспільства, що в кінцевому рахунку відобразилося на освіті, навчанні, бізнесі та інших галузях людської діяльності. Буденними стали колись диковинні мобільні телефони та Інтернет, планшети і комп'ютери. Людина індустріальної епохи створила інформаційне суспільство котре ставить нові вимоги в тому числі і до підготовки медичної сестри. Саме в інформаційному суспільстві набувають активного розвитку інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Так, у «Національній стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року» зазначено, що «пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних ІКТ, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві» [7].

Головною умовою сестринської діяльності, як зазначено в статті 3 частини другої Етичного кодексу медичної сестри України [4] є професійна